

1 Velferdsbeskrivelse – Kvalsund

1.1 Presentasjon av kommunen

Kvalsund kommune tilhører AV- gruppe 2 som består av SSBs kostragupper 6 og 16.

Hva er det som kjennetegner Kvalsund og kommunegruppen?

Kjennetegn for Kvalsund kommune og kommunegruppen

- AV kommunegruppe 2 består av 68 kommuner.
- Alle landets fylker med unntak av Akershus tilhører denne gruppen. Over halvparten av kommunene er ligger i Nordland, Troms og Finnmark.
- Denne gruppen består av små kommuner med en befolkning under 5000 innbyggere.
- Kommunene har høye bundne kostnader og høye frie disponible inntekter pr innbygger.
- Ut fra KOMMODE modellens prediksjoner kan man forvente at denne typen kommuner til en viss grad vil prioritere tjenestetilbudet i lovpålagte sektorer når de blir tilført mer penger. Dette fordi de allerede har hatt anledning til å bruke penger på f eks kultur og fritid fordi de har romslig økonomi.
- Kvalsund kommune er en kommune med om lag 11 000 innbyggere og ligger i Finnmark fylke.
- Kommunen har en utfordring i å stabilisere folketallet.

1.2 Overordnet økonomisk handlingsrom for Kvalsund

Økonomisk situasjon

- God økonomi over mange år.
- Relativt uendret økonomisk situasjon de siste årene.
- Har prioritert å opprettholde et godt tjenestetilbud innenfor skole, barnehage og kultur.
- Gjennomført større investeringer i Kvalsundhallen, rehabilitering skole og oppvekstssentre.
- Investering i demensavdeling ved Kvalsund sykehjem.
- Alpinanlegg på Skaidi
- Etterslep på vedlikehold.
- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter: -0,3 (2005), - 1,8 (2006).
- Netto lånegjeld i kroner pr innbygger 36 595 (2005), 42 346 (2006)

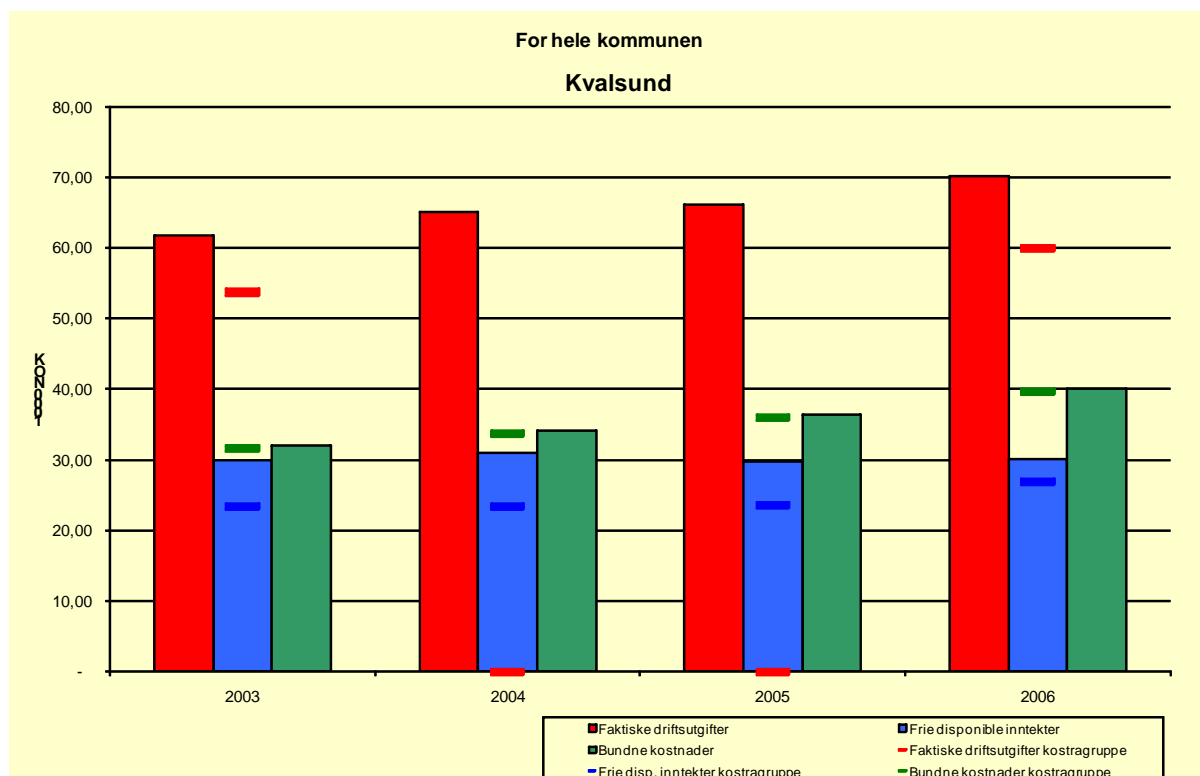
Kommunen har et lavt netto driftsresultat som endret seg fra - 0,3 prosent i 2005 til - 1,8 prosent i 2006. Gjeldsbelastningen pr. innbygger har økt noe de siste to årene, som følge av økte investeringer og spesielt i skolesektoren. Netto lånegjeld var på 36 595 kroner pr innbygger i 2005 og økte til 42 346 kroner pr innbygger i 2006.

Kommunen anser ikke den økonomiske situasjonen som dårlig, men gir uttrykk for at det er en målsetting å ta ned det samlede driftsbudsjett. Kommunen opplever ikke at de økonomiske rammebetingelsene har endret seg nevneverdig, fordi lønnskostnadene spiser en stadig større del av driftsbudsjettet. Det økonomiske handlingsrommet og muligheten til å prioritere mellom ulike sektorer er derfor veldig begrenset.

Når det gjelder vedlikehold sliter Kvalsund med et etterslep særlig innen skole.

Kvalsund kommune er rammeoverføringsavhengig, i den forstand at om lag 50 prosent av kommunens inntekter var statlige rammeoverføringer i 2006.

Figuren under illustrerer Kvalsunds økonomiske situasjon og viser at den ikke har hatt endringer i sine frie disponible inntekter fra 2006 til 2007. Kommunen ligger jevnt over noe høyere i bruk av frie disponible inntekter enn de øvrige kommunene i AV- gruppe 2.

Kommunen har klart å stabilisere folketallet i kommunen og var i 2006 den kommunen som hadde størst prosentvis vekst i innbyggertallet. Statoil-Hydro sin aktivitet på Melkøya og Snøhvitutbyggingen utenfor Hammerfest har gitt optimisme i kommunen og regionen. Det er utpendling fra Kvalsund til Hammerfest som ligger tre mil unna.

Mangel på kvalifisert arbeidskraft i skole og sykehjem, pedagoger, lærere og sykepleiere har så langt ikke vært en begrensende faktor i tjenesteproduksjonen. Kommunen sliter med å få tak i ingeniører og ser for seg at den vil få vanskeligheter innen andre yrkesgrupper på sikt.

Kommunen har både skole og barnhagetilbud i alle bygdene. Kvalsund har tidvis hatt ventelister til barnehage, men har nå full dekning og ledig kapasitet. Selv om det er færre barn, er bemanningen opprettholdt i barnehagene. Det fremkommer gjennom intervjuene at kommunen har et kvalitativt godt tjenestetilbud innen skole og barnhage. Driftsrammene har vært relativt uendret.

Innen pleie- og omsorg er det et press på antall sykehjemsplasser som blant annet har sammenheng med at det blir flere eldre pleietrengende i kommunen.

Kvalsund har spesielt prioritert pleie - og omsorg fra 2005 til 2006. Andre lovpålagte sektorer som skole og barnehage har vært spesielt prioritert fra 2004 til 2006.

Innen barnehage har kommunen valgt å opprettholde driftsrammene selv om antall barn har blitt færre.

Observasjonene i Kvalsund understøttes av Kommode om at kommuner med høye frie disponible inntekter mest sannsynlig vil øke rammene til sektorer hvor det allerede gis et lovpålagt tilbud.

1.3 Hvilket velferdstilbud gir Kvalsund

Ut fra den økonomiske situasjonen i kommunen, hvordan kan vi da beskrive velferdstilbudet i Kvalsund innenfor utvalgte sektorer?

Velferdstilbud i Kvalsund

- Prioriterte sektorer og endringer:

- Pleie og omsorg er en prioritert sektor.
- Etablering av 8 institusjonsplasser for demente.
- Investeringer i Kvalsundhallen i 2004 og to svømmehaller i 2005.
- Investering, rehabilitering i skole og oppvekstssentre i 2005.
- Skole, barnehager har vært spesielt prioritert på både drift og investeringer i 2004 og 2005.

Tjenestetilbudet etter sektor:

- Skole og barnehage:

- Full barnehagedekning og ledig kapasitet.
- Oppfyller krav til fagutdannet personale i både barnehage og skole
- Antall elever per datamaskin; 3,5 (2005), 2,6 (2006)
- Elever per undervisningsrelatert årsverk; 7,1 (2005), 7,8 (2006)
- Andel ansatte med førskolelærerutdanning (prosent); 17,6 (2005), 28,6 (2006)
- Andel barn 1–5 år med barnehageplass (prosent); 66,7 (2005), 63,6 (2006)

- Pleie og omsorg:

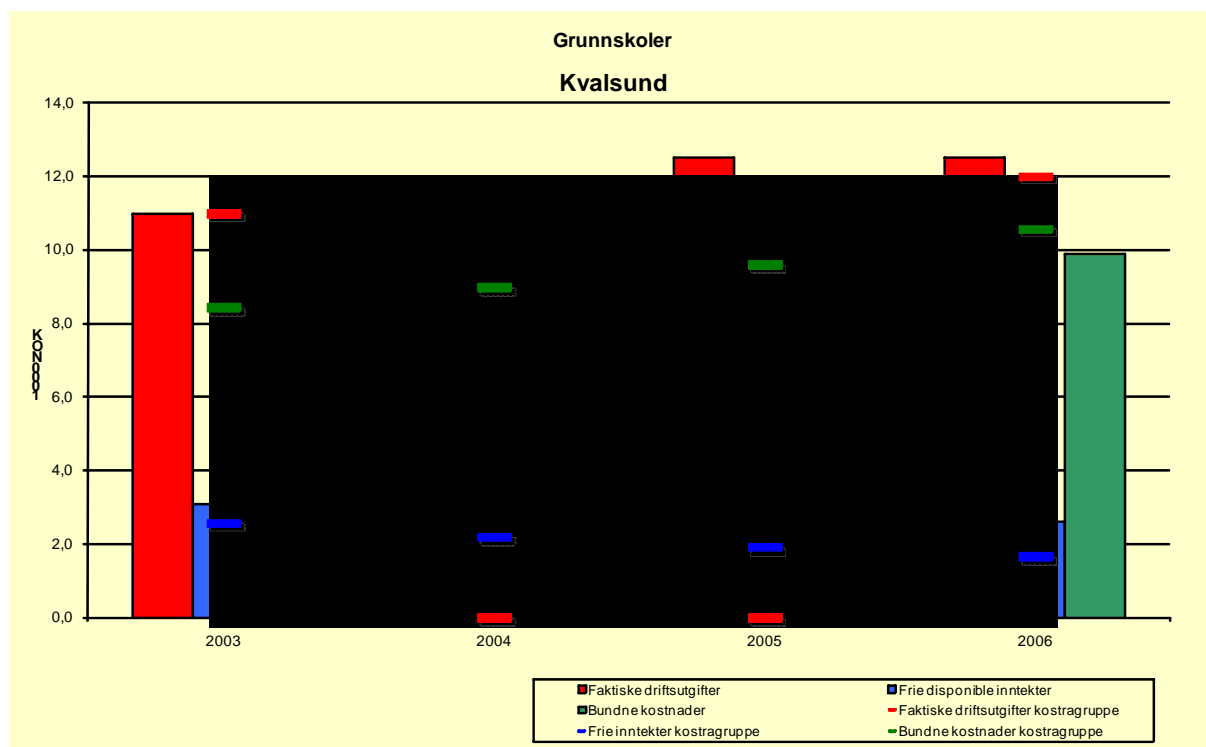
- Pleie og omsorg er en prioritert sektor.
- Tilgang fagutdannet personale er bra, men vil bli problematisk på sikt.
- Ikke system ventelister, behov vurderes løpende.
- Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon (prosent); 8,7 (2005), 9,2 (2006)
- Andel innbyggere 67 år og over som mottar hjemmetjenester (prosent); 27,7 (2005), 25 (2006)
- Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner (prosent); 75,5 (2005) 87,5 (2006)

- Kultur og fritid:

- Sjøsamiske museum tar størstedel budsjett
- Driftsutgifter Kvalsundhallen 2 mill kroner.
- Bibliotek og kulturskoletilbud i alle bygdene
- Fritidsklubber alle tre bygder
- Grendehus i bygdene har fått midler sceneteippe osv 2006
- Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger; 224 (2005) 277 (2006)
- Netto driftsutgifter til idrett per innbygger; 0 (2005) 0 (2006)
- Netto driftsutgifter til kommunale kultur- og musikkskoler per innbygger 149 (2005), 80 (2006)

1.4 Nærmere om velferdstilbudet innen skole og oppvekst (SO)

1.4.1 Skole

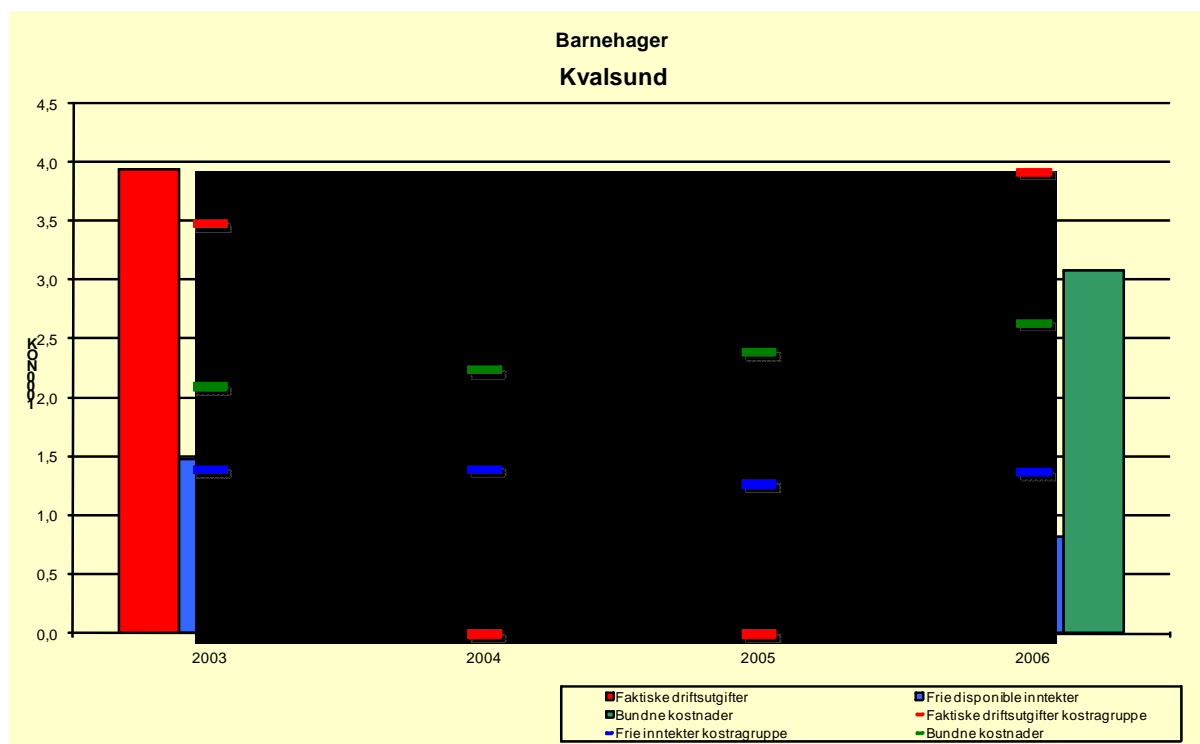
Kommode viser at skole ikke er en spesielt prioritert sektor fra 2005 til 2006 vist ved kommunens bruk av frie disponible inntekter. Skole har imidlertid vært spesielt prioritert fra 2004 til 2005. Sammenliknet med de øvrige kommunene i AV- gruppe 2 har Kvalsund brukt mer av sine frie inntekter på skole. Kostratall og informasjon fremkommet i intervjuene bygger imidlertid opp under at skole er en prioritert sektor.

Kvalsund opprettholder en desentralisert skolestruktur i tre de hovedbygdene (Kvalsund, Kokelv og Neverfjord.) Rammene til skolene er generelt justert opp med 3 prosent, men det er ikke avsatt midler til store nye innkjøp. Skoler og oppvekstsentre ble rehabilitert i 2005.

Lærerdekning er god, og det er opprettet flere stillinger selv om elevtallet er stabilt. Lærertetthet er et bevisst valg ut fra å forebygge i forhold til å utløse spesialundervisningsressurser. Kommunen bruker mye ressurser på spesialundervisning, og har hatt en økning fra 2005 til 2006.

Skolene har imidlertid en utfordring når det gjelder å skaffe vikarlærere ved permisjon og annet fravær. Kommunen har satset på investering i datautstyr og Kostratall for 2006 viser at 2,6 elever har en pc på deling. Undervisningsmateriell har blitt skiftet ut som følge av Kunnskapsløftet og var øremerkede midler fra kommunestyret. Elevene har tilbud om svømming hver annen uke.

1.4.2 Barnehage

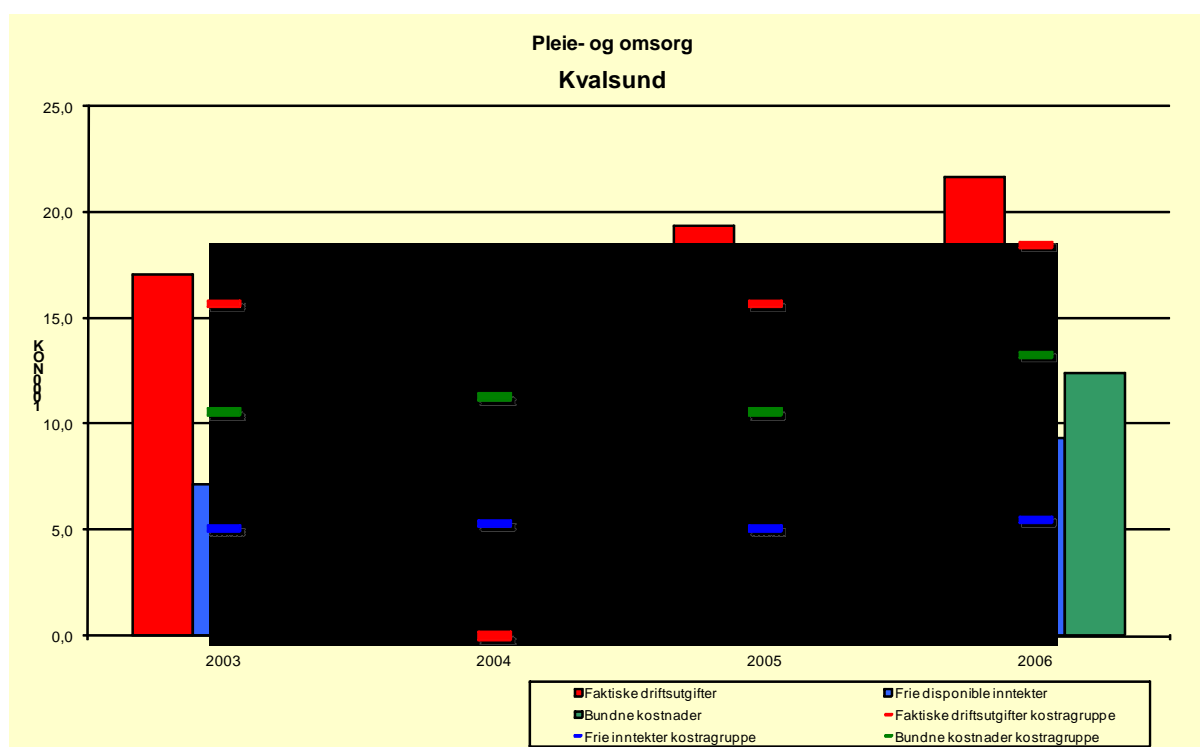

Kommode viser at barnehage ikke er en spesielt prioritert sektor fra 2005 til 2006 vist ved kommunens bruk av frie disponible inntekter. Barnehage har imidlertid vært spesielt prioritert fra 2004 til 2005. Sammenliknet med de øvrige kommunene i AV-gruppe 2 har Kvalsund brukt litt mindre av sine frie disponible inntekter på skole de siste tre årene.

Kommunen har full barnhagedekning med en dekningsgrad på 63,5 prosent. Nå har kommunen ledig kapasitet. Selv om antall barn har gått ned har bemanningen vært opprettholdt. Tilgangen på fagutdannede har vært god, men blir mest sannsynlig vanskeligere på sikt. 28,6 prosent av de ansatte i barnehagen har førskolelærerutdanning. Kokelv og Neverfjord har oppvekstssentre som innebærer at skole og barnehage er samlokalisert. Barnehagene har åpningstider fra 07.00 – 17.00 for å legge til rette for de som pendler til Hammerfest på arbeid.

Inventar og utstyr i barnehagene er ok, men begynner å bli slitt. Barnhagen drar på utflukt til Hammerfest og besøker andre barnehager i kommunen. Kvalsundhallen og svømmehallene benyttes også flittig av barnehagene. Foreldrene betaler 150 kroner i kostpenger i barnehagen i tillegg til ordinær foreldrebetaling. Barna har med matpakke hver dag, men får frukt og melk. To dager i uken får de varm mat. Barnehagene ønsker seg noe nytt inventar og lekeapparater. Lavvo og grillhytte står høyt på ønskelista.

1.5 Nærmere om velferdstilbudet innenfor pleie og omsorg (PO)

Pleie og omsorgssektoren er en svakt prioritert sektor fra 2005 til 2006, og kommunen ligger jevnt over høyere nivåmessig enn de andre kommunene som tilhører AV- gruppe 2 i bruk av frie disponible inntekter i denne sektoren.

Innen pleie- og omsorg er driftsrammen økt som følge av at det er flere eldre i kommunen. Kommunen har 16 plasser, herunder to korttidsplasser. I tillegg har Kvalsund 5 omsorgsboliger, og bo og servicesentre med 14 plasser. Kommunen ønsker å vri tilbudet mer i retning av åpen omsorg, men avstandene i kommunen, trygghet og det sosiale gjør at flere ønsker institusjonsplass selv om de egentlig ikke har behov for det. Kostra- tall viser at det totalt sett er færre eldre over 67 år som mottar hjemmetjenester i 2005 enn i 2006. Det er et stort press på sykehjemsplasser, og korttidsplasser er benyttet som langtidsplasser og noen enerom er gjort om til dobbeltrom. Kommunen har investert i 8 nye demensplasser i ved sykehjemmet som vil stå ferdig ved utgangen av 2007.

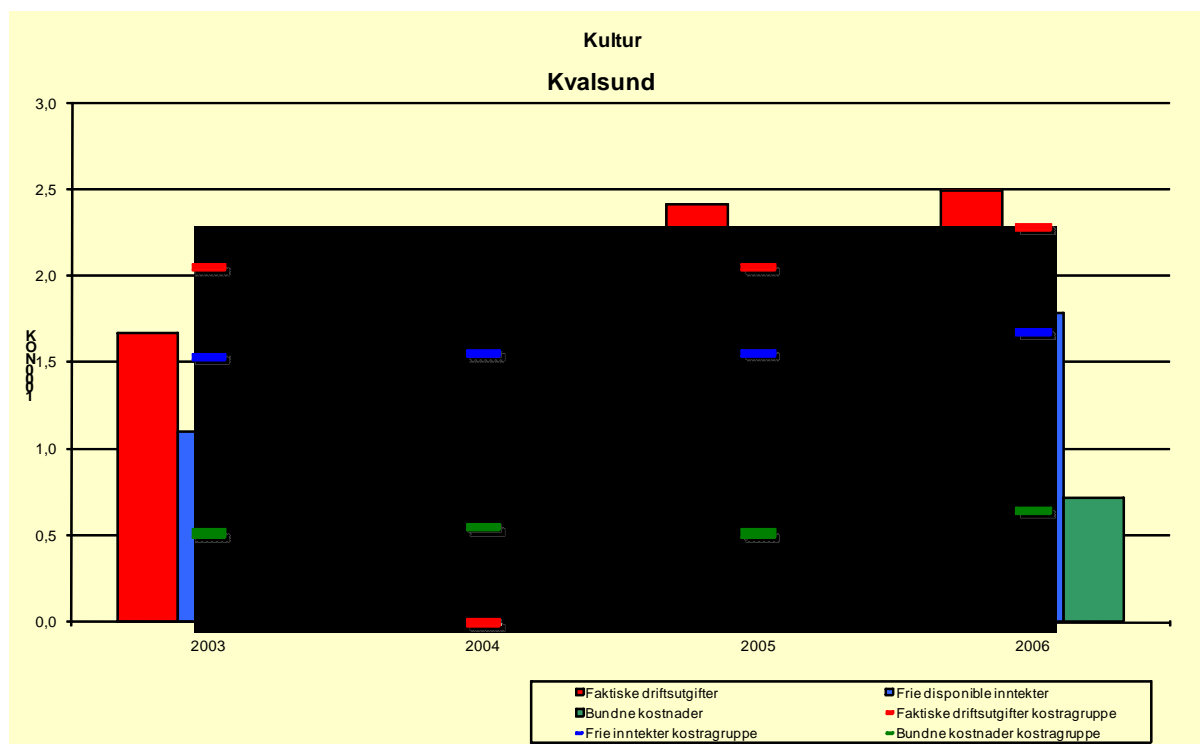
Det er også for hjemmetjenestene ressurskrevende å bevege seg rundt på grunn av store avstander. Kommunen har mange psykisk utviklingshemmede som gis et tilbud. Det har blant annet sammenheng med at kommunen tidligere har vært vertskommune for psykisk utviklingshemmede.

På sykehjemmet i Kvalsund er det 5 årsverk på 18 beboere. Beboerne styrer selv når de ønsker å stå opp og legge seg. Når det gjelder lege og fysioterapitjeneste er disse lokalisert i på sykehjemmet, og gir beboerne et stabil og godt tilbud. Det er også rom for lesestunder og mulighet for å sitte ute. Kravet til fagutdannede er oppfylt. I 2006 har man på utstyrssiden i sykehjemmet investert i to nye løfteheiser.

Hjemmetjenestene gir et tilbud på gjennomsnitt to timer hver annen eller tredje uke. Det kan være en til to uker ventetid på praktisk bistand i hjemmet, men i akutte tilfeller får vedkommende hjelp på dagen.

Personalet rullerer mellom sykehjem og hjemmetjeneste, og det er derfor ikke alltid de samme som kommer på besøk. Matombringing er en tjeneste som inneholder tilbud om utkjøring av frokost, middag og kveldsmat til de som måtte ønske det.

1.6 Nærmere om velferdstilbudet innenfor kultur og fritid

Kommode viser at kultur ikke er spesielt prioritert sektor ved bruk av frie disponible inntekter fra 2005 til 2006, og kommunen er omtrent på nivå med de øvrige kommunene i AV- gruppe 2 i 2006.

Det var en bevisst politisk valgt å prioritere Kvalsundhallen (idrettshall) fremfor ny skole i 2004. Hallen er mye brukt av alle aldersgrupper. Alle grendene har fritidsklubb, grendehus og gymsal. Kokelv og Kvalsund har nyrenoverte svømmehallanlegg. På bygdekinoen vises det film i alle bygdene med jevne mellomrom.

Grendehusene fikk nye scenetepper i 2006. Fritidsklubben har delvis vært foreldredrevet. Kommunen driver et sjøsamisk museum som tar størsteparten av budsjetter. Alle bygdene har kulturskoletilbud, men tilbudet avhenger av lærerkrefter som kan være vanskelig innen estetiske fag.

Biblioteket som er lokalisert til Kvalsund er åpent to dager i uken formiddag og kveld. Det er balløkker i alle de tre bygdene. Kommunen var også tidlig ute med å satse på ballbinger og har fem allerede. Kommunen har kinotilbud annen hver uke i Kvalsund og Kokelv hver annen uke. Det er kulturskoletilbud i alle bygder, men tilbudet er begrenset av tilgang på lærerkrefter.

Kostraindikatorer 2003 - 2006:

